

Міністерство освіти і науки України
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка

**ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР
І НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ**

**Збірник матеріалів
міжнародної науково-практичної конференції**

Дрогобич, 26 – 27 жовтня 2017 р.

Дрогобич – 2017

З М І С Т

Marzec B. PRAWO OŚWIATOWE A ZMIANY W WYCHOWANIU PRZEDSZKOLNYM W POLSCE OD 1 WRZEŚNIA 2017 ROKU.....	9
Rogoziańska K. AKSJOLOGICZNY WYMIAR EDUKACJI MUZYCZNEJ W KSZTAŁCENIU STUDENTÓW.....	13
Алексєєнко-Лємовська Л.В. ВИЗНАЧЕННЯ РІВНІВ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....	17
Ашпток Н.І. АНТРОПОЛОГІЧНИЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ТА АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	22
Бадецький М. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВИШІВ УКРАЇНИ 2-ОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	26
Бєзносюк О.О. РОЛЬ ЕМПАТІЇ У ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	28
Білан М.Б., Златників В.Г., Абрамян О.В. ЕТАПИ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОМУ АУДІОВАННЮ КУРСАНТІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	32
Бодак Л.Й. ОСОБИСТІСТЬ ВЧИТЕЛЯ У ПОГЛЯДАХ О. МАКАРУШКИ.....	36
Браун В.О., Дем'янюк О.С., Коваль Ю.В. ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	40
Бриль Ю.О. ПРОФЕСІЙНІ ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ.....	44

Буклов Ю.М. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ: ВИКЛИКИ ЧАСУ.....	48
Вовк Л.М. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ГЕНДЕРНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	52
Воронова Н.С. ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЬОГОДЕННЯ ЯК ВИКЛИК МАЙБУТНІМ МАГІСТРАМ КУЛЬТУРОЛОГІЇ.....	56
Галян О.І. СУБ'ЄКТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА У ЦІННІСНОМУ ВИМІРІ: ПОШУК ПЕДАГОГІЧНИХ КОРЕЛЯТ.....	61
Гевко О.І. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР АКТИВІЗАЦІЇ УЧНІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	65
Гірняк С.П., Луців С.І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНОЇ НАВИЧКИ В МАЙБУТНІХ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	69
Гордієнко Н.В. ОСВІТНІЙ КОУЧІНГ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	73
Городиська В.В. ЗМІСТ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ У СУЧАСНИХ ДНЗ.....	77
Дацив І.О. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ІЗ ВАДАМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВНЗ.....	81
Деленко В.Б. ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВІДНОСИН МІЖ ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПІД ЧАС ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	84
Демченко О.П. СУБ'ЄКТНІСТЬ ЯК ОЗНАКА СОЦІАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНOSTІ.....	88
Демчук Т.С., Ковальчук Т.А. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВАНИЯ МОДЕЛИ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТА К ЗДОРОВЬЕСОЗИДАЮЩЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	93

Дівчур В.М. ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	98
Долженко С.Г. НЕУСПІШНІСТЬ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	102
Дудник Н.З. ЗАСТОСУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ АВТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ О. ВИННИЦЬКОЇ «ЛИЦЕМ ДО ДИТИНИ».....	104
Желанов Д.В. РЕАЛІЗАЦІЯ АКСІОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ОСВІТІ.....	109
Загоруйко І.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРИРОДОЮ.....	113
Загоруйко Л.Я. РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ У ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ.....	117
Іваницька О.С. ТЬЮТОРСТВО В УНІВЕРСИТЕТАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН.....	121
Івах С.М. УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ КРЕАТИВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ.....	124
Карпенко Є.В. АКСІОПСИХОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЗИТИВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ В КОНТЕКСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ.....	129
Карпенко О.Є. РЕЛІГІЙНА ОПІКА НАД ДИТИНОЮ У ПОЛЬЩІ.....	134
Кекош М.Л. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОЇ АТМОСФЕРИ СПІЛКУВАННЯ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	138
Коберник О.М. ЦІННІСНА ПАРАДИГМА ЗМІСТУ ВИХОВАННЯ В СУЧАСНІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ШКОЛІ.....	142
Кобилянська Л.І. АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГУВЕРНЕРСТВА ЯК ОСВІТНЬО-ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ.....	147

Коблик В.О. ЦІННОСТІ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	151
Коркішко А.В. ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ФАХОВОГО ЦИКЛУ ЯК ФУНДАМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ В МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ПВШ.....	155
Кузьма І.І. ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕДІАОСВІТИ.....	160
Курик М.Ю. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ПРОВІДНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ.....	164
Максимук Л.М. ПОЛИКУЛЬТУРНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ЭПОХУ ГЛОБАЛИЗАЦИИ СОВРЕМЕННОГО ОБЩЕСТВА.....	168
Могорига В.М. ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЗАСОБАМИ ІСТОРИЧНОЇ ПРОПЕДЕВТИКИ.....	172
Невмержицька О.В. МЕТА ВИХОВАННЯ В СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЯХ.....	176
Новак О.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ В УМОВАХ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	180
Овчаренко Л.Р. ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ВНЗ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	184
Оршанський Л.В. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	187
Пагута М.В. ОСВІТА ЯК ЦІННІСТЬ.....	191
Паласевич І.Л. ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	195

Пантюк Т.І. АКСІОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ.....	200
Пантюхов Б.О. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ВИХОВНОЇ РОБОТИ.....	204
Парфанович А.Я. АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЗМІСТУ ПРОФІЛАКТИКИ НАСИЛЬСТВА У МОЛОДИХ СІМ'ЯХ.....	208
Плетеня Т.М. ДІАГНОСТИКА ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: СУТНІСТЬ, ХАРАКТЕРИСТИКА, ФУНКЦІЇ.....	212
Полєвікова О.Б. СПЕЦИФІКА РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНИХ ПОТРЕБ МОВЛЕННЕВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА В КОНТЕКСТІ ПЕДАГОГІКИ В.О. СУХОМЛІНСЬКОГО.....	216
Ревзь А.Б. ТВОРЧЕ ВИКОРИСТАННЯ ІДЕЙ ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА У ВИХОВНІЙ РОБОТІ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ.....	220
Романько І.І. УТВЕРДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В ПЕРІОД УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917 – 1921 РОКІВ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД.....	224
Свійонтик О.О. КАЗКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	227
Сова О.С. ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА ПІД ЧАС ПЛЕНЕРУ.....	231
Сокол М.О. БАГАТОВИМІРНІСТЬ І РІЗНОПЛАНОВІСТЬ ПОНЯТТЯ «ОСВІТА» У ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ.....	235
Спринська З.В. ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	239

Тігаренко С.А. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА».....	243
Ткачик О.Б. СУТНІСТЬ КОНСТРУКТУ «ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ» У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ.....	246
Ткачов А.С. ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЦІННОСТЕЙ В ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ЗДІБНИХ УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	250
Уліч В.Л., Сторубльов О.І. РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	254
Федорович А.В. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНОГО ПЕДАГОГА.....	258
Фляк М.М. ФОРМУВАННЯ МОРОЛЬНОСТІ ДИТИНИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ.....	262
Хемич Т.І. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ.....	266
Хить Р.Г. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ.....	270
Чепіль М.М. ЦІНІСНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ М. МОНТЕССОРІ.....	273
Шаран О.В. ТВОРЧІ МАТЕМАТИЧНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	278
Швабович В.Р. ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	282
Якубовська Л.Г. СТАВЛЕННЯ ВІДОМИХ ВІТЧИЗНЯНИХ ПЕДАГОГІВ ТА КУЛЬТУРНИХ ДІЯЧІВ ХVІІІ – ХІХ СТ. ДО ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ.....	286

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ЗМІСТУ ПРОФІЛАКТИКИ НАСИЛЬСТВА У МОЛОДИХ СІМ'ЯХ

Парфанович А.Я.,

*аспірант Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка*

Люди, які вирішили жити разом, повинні усвідомити всю відповідальність, яку беруть на себе. Важливо розкрити одне одному цілі вступу до шлюбу й очікування від нього. Адже мотивами вступу до шлюбу можуть бути кохання, народження дітей, спільні захоплення й проведення часу, матеріальні інтереси. Неузгодженість цілей є основою для виникнення конфліктів, криз, проблемних ситуацій, розлучення, суперечок, непорозумінь, конфліктів, розчарувань. Готовність до шлюбу без насильства передбачає розуміння сутності шлюбу, обов'язків і прав у цих стосунках кожного з подружжя, проблеми й перспективи одруження. Незалежно від форми стосунків пари, молоді люди повинні чітко усвідомлювати свій статус у майбутньому, бути впевненим чи впевненою у своєму партнері. Вони повинні вміти спілкуватися, знаходити компроміси, вислуховувати одне одного. Сьогодні ж панує велика кількість сімей, які культивують у своїх стосунках приниження, примус. Проблема досить часто є прихованою для суспільства та неусвідомленою для тих, хто є жертвами насильства.

Все окреслене вимагає визначення актуальних напрямів змісту профілактичної роботи, спрямованої попередити зародження, формування насильницький дії молодих людей одне до одного.

Формування культури шлюбно-сімейних стосунків забезпечує функціонування сім'ї в багатьох аспектах. Зауважується: «На суспільному рівні проблема забезпечення повноцінного статевого виховання в цілому і культури міжстатевих стосунків зокрема залишається на сьогодні не розв'язаною» [7, с. 155]; «Культура окремої людини вимірюється ступенем її прилучення до здобутків національної й загальнолюдської культури, ступенем перетворення їх в особисті внутрішні фактори життя духовного» [4, с. 18]; «Показниками культури шлюбно-сімейних стосунків є, з одного боку, духовні цінності, з іншої – матеріально-духовні відносини» [6, с. 15]; «Важливість культури міжстатевих стосунків зумовлюється її двосторонньою спрямованістю. У зовнішньому плані вона є істотною складовою іміджу людини, допомагає встановленню сприятливих взаємин у міжстатевих стосунках. Внутрішня сторона є чинником особистісного зростання»

[7, с. 151]; «Вихованість культури сімейних взаємин» – складне інтегративне особистісне утворення, яке вмещає знання про норми і правила міжособистісного спілкування, їх емоційно-позитивне переживання як особистісної цінності і спонуки до виконання певних дій, вміння реалізовувати такі дії у взаємодії з іншими» [1, с. 7, с. 14].

Розвиток морально-духовних цінностей. Мораль є комплексом правил, вимог, норм, які регулюють стосунки. Потрібно бачити в людині не лише зовнішні прояви, а й внутрішні. Розвинені морально-духовні якості мають велике значення у повсякденному житті. Поступатися, вміти поважати одне одного, справедливість, доброта, відчуття краси, готовність прийти на допомогу – це все прояви морально-духовного розвитку й у сімейному житті вони набувають особливості актуальності й значущості.

Формування відповідальності як механізму регулювання поведінки.

Вирізняють чотири типи соціальної відповідальності. Аналогічно до типів соціальної відповідальності, вирізняють чотири групи асоціальної, яка виявляється у наслідуванні норм асоціальної поведінки: інтегральну (орієнтація особистості на антисуспільні норми), відповідальність, орієнтована на референтну групу, члени якої схильні або вже порушують норми суспільного порядку, вузько особистісну (орієнтація на досягнення власних цілей; такі особи не вважають себе відповідальними ні перед ким; це правопорушники-одинаки), невизначену (наслідування негативних зразків поведінки, без чіткої орієнтації на ті чи інші анти суспільні норми; не має певного адресата «підзвітності»). Відповідальність – це інтегральна якість особистості, що характеризується: усвідомленням і переживанням нею своїх обов'язків, загальних норм моралі; розумінням і прийняттям їх особистісної, групової і суспільної необхідності; правильною орієнтацією в умовах вільного вибору засобів досягнення моральної мети, передбачення результатів своєї діяльності; готовністю діяти відповідно до індивідуальних і загальних вимог та відповідати за свої вчинки перед самим собою, іншими людьми, суспільством [3, с. 5 – 8]. Один з компонентів відповідальності – формування відповідального ставлення до батьківства у молодого подружжя. Отже, формування відповідальності як механізму регулювання поведінки сприяє розвитку саморегулювання поведінкою. З цією метою має сформуватися соціальна відповідальність. Особливо роль у розвитку відповідальності індивіда відіграє соціальний контроль.

Розвиток комунікативної культури. У житті молодих людей виникає чимало проблем, тому важливо вміти домовитися, йти на компроміс, вміти вислухати одне одного, ставитися з повагою та розумінням до партнера, його точки зору. Загалом, вміння комунікації забезпечує комфортність співжиття. В подружніх стосунках досить часто проблемою є відсутність інформації, яка надходить із спілкуванням. Для успішної комунікації та стосунків подружжя потрібні відкритість, інтимність, довіра одне до одного, високий рівень власної культури, наявність взаємної симпатії, конструктивність, гнучкість, моральна й емоційна підтримка одне одного.

Розвиток сексуальної культури. Сексуальна культура є невід'ємною складовою загалом людської культури. Це і взаєморозуміння, альтруїзм, самоконтроль у прояві почуттів і бажань, партнерство, сприйняття сексу як складової частини кохання. І навпаки, низький сексуальна культура вважається, якщо мають місце грубість, нерозуміння партнера іншої статі, його психолого-педагогічних особливостей. Кожна людина відповідного віку повинна отримати сексуальне виховання, володіти основами сексуальної культури, а отже бути правильно поінформованою. Це передбачає реалізацію гармонії інтимних стосунків, які не лише зроблять людину щасливою в майбутньому, а й убережуть від необдуманих кроків.

Формування адекватної самооцінки, навичок самовиховання й самореалізації. Здатність до правильної самореалізації передбачає:

- 1) бути готовим брати на себе відповідальність за свої вчинки, за своє і чуже життя;
- 2) правильно сприймати зауваження, критику і похвалу;
- 3) вміти толерантно відстоювати свою думку і знаходити правильне рішення в тій чи іншій ситуації;
- 4) правильно розставляти пріоритети;
- 5) дотримуватися людських і сімейних цінностей;
- 6) вміти чути іншу людину, спілкуватися між собою;
- 7) формувати навички розподілення сил, часу, бюджету. Багато працювати над собою – чи не одна з найголовніших умов успішного шлюбу й відсутність патологічних процесів у його функціонуванні.

Загалом, на формування готовності до створення сім'ї без насильства мають вплив:

1. Особливості виховання у батьківській сім'ї [5, с. 71].
2. Дошлюбна підготовка як засвоєння сукупності теоретичних знань про шлюб та інтимні взаємини з подальшим формуванням практичних умінь і навичок їх застосування [9, с. 10].
3. Характер усіх етапів взаємин [2, с. 4].
4. Рівень осмислення і освоєння нових соці-

альних ролей молодим подружжям [6, с. 27]. Для цього потрібно змінити спосіб мислення [8, с. 12].

Отже, готовність до побудови сімейних стосунків без проявів насильства – комплекс знань, умінь і навичок, яка має такі загальні риси: глибокі знання і негативне ставлення до насильства в сімейних стосунках; усвідомлення важливості дотримання прав іншої особи у міжособистісних стосунках; здатність уникати загострень у стосунках та вирішувати назрілі проблеми; уміння правильно будувати сімейні стосунки; бажання закоханих постійно бути разом; готовність до серйозних зобов'язань; відповідальність за свою долю і долю близької людини. Вирішити такі завдання можливо, якщо сформованою є культура шлюбно-сімейних стосунків, відповідальність як механізм регулювання поведінкою, добре розвиненими є морально-духовні цінності, розвиненими є комунікативна, сексуальна культура, а також адекватною є самооцінка, навички самовиховання й самореалізації.

Література

1. Бондарчук А.Я. Виховання у студентської молоді культури сімейних взаємин : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / А.Я. Бондарчук. – К., 2011. – 20 с.
2. Буковинський А.Й. Навчально-методичний посібник для фахівців, які впроваджують програми підготовки до подружнього життя / А.Й. Буковинський, Ф.В. Фомін. – К. : Україна, 2014. – 172 с.
3. Гурлева Т.Г. Діагностика та корекція відповідальності у підлітків / Т.Г. Гурлева // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 5. – С. 2–4.
4. Дашко В. Структура і зміст духовної культури особистості / В. Дашко // Рідна школа. – 2003. – № 5. – С. 17–19.
5. Молода сім'я: проблеми та умови її становлення / за ред. проф. А.Й. Капської. – К. : ДЦССМ, 2003. – 184 с.
6. Панкова Л.М. Для будучих супругів / редкол.: Э.К. Васильєва (пред.) и др. – М. : Мысль, 1988. – 174 с.
7. Рибалка О.Я. Виховання у підлітків культури міжстатевих стосунків як важлива соціально-педагогічна проблема / О.Я. Рибалка // Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка. – Вип. 6(45). – Полтава, 2005. – Серія Педагогічні науки. – С. 17–34.
8. Хорькова Л.П. Релігієзнавство : навч. посіб. / Л.П. Хорькова. – Львів : Афіша, 2000. – 312 с.
9. Яворська Л.Г. Підготовка молоді до сімейного життя в США : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 – теорія і методика виховання / Л.Г. Яворська. – Тернопіль, 2007. – 20 с.